

بررسی تنوع ژنتیکی توده های گشنیز بومی ایران و رقم گشنیز شکلاتی با استفاده از روش PCR - RAPD

سهراب رحیمی

تهران، دانشگاه تربیت مدرس تهران، دانشکده کشاورزی، گروه علوم باغبانی

به منظور بررسی تنوع ژنتیکی توده های گشنیز بومی ایران، تعداد ۲۰ ژنوتیپ آن مورد آزمایش قرار گرفت. در انجام RAPD از ۱۵ آغازگر (Primer) ده نوکلئوتیدی استفاده شد که نوارهای مشخصی را تولید کردند که در محاسبات وارد شد. و در نهایت ۹۰ نوار به عنوان نشانگر معرفی شدند که محدوده ای بین ۱۰۰ تا ۶۰۰ جفت باز را شامل می شد. دندروگرام ها بر اساس ضریب تشابه دایس (Dice) و فاصله اقلیدسی به روش Complect رسم شدند. در روش ضریب تشابه دایس ژنوتیپها به دو گروه تقسیم شدند. برای تأیید فنوگرام موجود کلاستر بندی بر اساس فاصله اقلیدسی انجام گرفت ولی ساختار کلی فنوگرام تغییری نکرد. در هر دو روش عدم تطابق بین تنوع ژنتیکی و جغرافیایی مشاهده شد. این امر ناشی از آن است که جدایی جغرافیایی تنها عامل به وجود آورنده تنوع ژنتیکی نمی باشد. و رقم اصلاح شده موجود نیز در کلاستر و بین توده های ایرانی قرار گرفت. که این امر قرابت و خویشاوندی آن ها را نشان می دهد. همچنین در این نوع تجزیه کلاستر، ژنوتیپ های با آب و هوای مناطق مختلف در یک گروه قرار گرفتند. که نظریه بالا مبنی بر عدم وجود تطابق بین تنوع ژنتیکی و جغرافیایی را تأیید می کند. و سرانجام اینکه نشانگر RAPD ابزار مناسبی برای مطالعه تنوع ژنتیکی در گشنیز می باشد.